

Poradíme, co můžete dělat, pokud máte potíže s úřady ve své obci (městě).

Pomůže mi ombudsman s obcí?

Záleží na tom, jestli s Vámi obec jednala jako zástupce státu, tedy vykonávala **státní správu**, nebo sama za sebe, tedy vykonávala **samosprávu**. Toto rozlišení je důležité, proto Vám vysvětlíme, jak se obě role liší, a poradíme, co dělat, pokud nejste spokojeni s jednáním obce. Také Vám vysvětlíme, kdy a jak Vám pomůže ombudsman.

Co je samospráva obce?

Samosprávu (tzv. samostatnou působnost) obec vykonává, pokud jedná sama za sebe a ve svém zájmu. Patří sem *například hospodaření obce s jejím majetkem, prodej pozemků či bytových domů, uzavírání nájemních smluv, investiční záměry, vybudování inženýrských sítí, oprava či výstavba komunikací apod.*

Co mohu dělat, pokud jsem nespokojená/ý s činností obce při výkonu **samosprávy**?

Otočte na další stranu ➔.

Co je státní správa obce?

Státní správou (tzv. přenesenou působností) obec obstarává záležitosti státu. Patří sem *například činnost živnostenského, stavebního či matričního úřadu, orgánu ochrany životního prostředí, orgánu projednávajícího přestupky, obecního úřadu při rozhodování o zrušení údaje o místě trvalého pobytu, vydání občanského průkazu či cestovního pasu apod.*

Co mohu dělat, pokud jsem nespokojená/ý s činností obce při výkonu **státní správy**?

- Obráťte se přímo na obecním (městském) úřadu na **vedoucího pracovníka**. Například, *když se Vám nelíbí činnost stavebního úřadu, obraťte se na vedoucí/ho stavebního úřadu.*
- Můžete se obrátit i na **nadřízený úřad**. Například, *když se Vám nelíbí činnost stavebního úřadu, obraťte se na stavební odbor krajského úřadu.*

Co dělat, pokud nebudu spokojená/ý s vyřízením své stížnosti na **státní správu** obce?

Můžete napsat **ombudsmanovi** (dětskému ombudsmanovi, pokud se to týká dítěte do 18 let):

- 1 **Sdělte** ombudsmanovi, s **čím** v rozhodnutích, sděleních nebo jednání obecního (městského) úřadu **nesouhlasíte**.
 - 2 **Přiložte kopie** dokumentů, se kterými nesouhlasíte.
 - 3 Pokud své podání nebo stížnost nemáte, protože jste si nenechali kopii nebo jste si stěžovali telefonicky, uveďte, komu jste své podání adresovali a kdy jste je odeslali, nebo s kým a kdy jste v telefonu mluvili.
- Pokud ombudsman zjistí, že rozhodnutí, sdělení nebo jednání obecního (městského) úřadu bylo nezákonné, odporovalo principům dobré správy, nebo byl úřad nečinný, sdělí to vedoucímu úřadu a **navrhne opatření k nápravě**. Sám však **nemůže rozhodnutí úřadu zrušit**, to může udělat jen sám obecní (městský) úřad, nadřízený úřad nebo soud.

Co mohu dělat, pokud jsem nespokojená/ý s činností obce při výkonu **samosprávy**?

- **Nejdříve zkuste své výhrady řešit přímo s obcí**, protože ta může svoje jednání změnit nejsnáze.
- Pokud je Vám více než 18 let a máte občanství České republiky nebo EU a v obci jste hlášen/a k trvalému pobytu nebo v obci vlastníte nemovitost, máte **právo obracet se s podněty a připomínkami na orgány obce** (tj. hlavně zastupitelstvo, radu, obecní úřad).

Můžete například:

- vyjadřovat se v souladu s jednacím řádem k projednávaným záležitostem na zasedání zastupitelstva nebo k návrhu rozpočtu obce a k závěrečnému účtu obce;
- nahlížet do zápisů zastupitelstva obce, usnesení rady obce, výborů a komisí a vypisovat si z nich;
- pokud získáte 0,5 % občanů obce, můžete prosadit projednání své záležitosti na zastupitelstvu obce;
- podávat orgánům obce návrhy, připomínky a podněty; orgány obce je vyřizují bezodkladně, nejpozději do 60 dnů; pokud jde o působnost zastupitelstva obce, nejpozději do 90 dnů.
- Můžete požádat obec o další informace o její činnosti podle [zákona o svobodném přístupu k informacím](#).
- Pokud se Vám nelíbí **jednání starosty/ky** obce, stěžujte si zastupitelstvu obce. Zastupitelstvu obce přísluší odvolávat starostu/ku, místostarostu/ku a radní obce.

A co když to nestačí? Kdo dohlíží na to, zda obec, městská část nebo obvod vykonávají **samosprávu** dobře?

Dozor nad obcemi vykonává **Ministerstvo vnitra**, odbor veřejné správy, dozoru a kontroly. [Kontakty](#) najdete na webu ministerstva mv.gov.cz.

Dozor nad městskými obvody a městskými částmi územně členěných statutárních měst vykonávají **magistráty měst**.

Ministerstvo nebo magistrát prověří, zda je usnesení, rozhodnutí nebo jiné opatření obce nebo orgánu městské části nebo městského obvodu **v souladu s právními předpisy**. Více →

Co naopak Ministerstvo vnitra nebo magistráty nemohou dělat s výkonem **samosprávy**?

- **Nemohou obcím (městským částem či obvodům) nařizovat, jak mají postupovat.** S výjimkou nezákonného postupu obce/městské části nebo obvodu jim pouze doporučí, jak postupovat příště. Samospráva je volená a odpovědnost za ni je zejména politická.
- **Nemohou dohlížet na dodržování právních předpisů soukromého práva (občanského, obchodního, pracovního).** To řeší soudy. Nemůžete si tedy Ministerstvu vnitra nebo magistrátu stěžovat *například, že po Vás obec chce vysoký nájem, prodala Vám drahý dům nebo Vám neuhradila škodu za to, že jste si zlomili nohu na obecním chodníku.*
- **Nemohou obec ovlivňovat v tom, jak obec hospodaří se svým majetkem.** Zda a komu prodá/pronajme svůj majetek, co bude ve smlouvě o prodeji, zda investiční záměr uskuteční

atd. Obce se mohou rozhodovat podle svého stejně jako jiní vlastníci. Zákon však obcím ukládá **povinnosti, které jiní vlastníci nemají**. Například:

- Obec musí být v nakládání s majetkem **transparentní**. *Proto například obec musí záměr prodat nemovitost (pozemek, bytový dům) zveřejnit na úřední desce po dobu nejméně 15 dnů před rozhodnutím. Pokud obec záměr nezveřejní, je prodej neplatný. Kupující musí vrátit nemovitost a obec peníze.*
- O prodeji nemovitostí **rozhoduje zastupitelstvo obce**.
- Nemovitosti obec prodává zpravidla **za cenu v čase a místě obvyklou**. Nižší cenu musí řádně odůvodnit.

Co mohu dělat, pokud se domnívám, že **obec** postupovala **nezákonně**?

Napište **Ministerstvu vnitra** a podrobně popište své výhrady k postupu obce.

Pokud ministerstvo zjistí, že **usnesení, rozhodnutí nebo jiné opatření orgánů obce** odporuje právním předpisům, vyrozumí Vás a vyzve obec, aby zjedнала nápravu ve lhůtě 60 dnů. Pokud obec nápravu nezjedná, ministerstvo pozastaví výkon usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření orgánů obce. Pokud obec ani pak nezjedná nápravu, navrhne krajskému soudu jeho zrušení.

Pokud ministerstvo vnitra zjistí, že zákonu odporuje **obecně závazná vyhláška obce** nebo její jednotlivá ustanovení, vyzve obec k nápravě. Pokud ji obec nezjedná, ministerstvo navrhne Ústavnímu soudu, aby zrušil vyhlášku (její ustanovení).

Pokud ministerstvo nezjistí rozpor se zákonem, napíše Vám to a svůj názor odůvodní.

Co mohu dělat, pokud se domnívám, že **městská část nebo obvod** postupovaly **nezákonně**?

Napište **magistrátu** a podrobně popište své výhrady proti postupu městské části nebo obvodu.

Pokud magistrát zjistí, že **usnesení, rozhodnutí nebo jiné opatření orgánů** městské části (obvodu) odporuje právním předpisům, pozastaví jejich výkon. Magistrát v rozhodnutí současně stanoví městské části (obvodu) lhůtu ke zjednání nápravy, která nesmí být delší než 3 měsíce.

Pokud městská část (obvod) nezjedná nápravu, navrhne magistrát krajskému soudu, aby zrušil usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření městské části (obvodu).

Pokud magistrát nezjistí rozpor se zákonem, napíše Vám to a svůj názor odůvodní.

Městské části (obvody) jako organizační jednotky statutárních měst nevydávají obecně závazné vyhlášky. Vyhlášky statutárních měst dozoruje Ministerstvo vnitra. Postupuje stejně jako u dozoru obecních vyhlášek: Pokud zjistí, že odporuje zákonu, vyzve město k nápravě. Pokud ji město nezjedná, ministerstvo navrhne Ústavnímu soudu, aby zrušil vyhlášku (její ustanovení).

Co mohu dělat, pokud se domnívám, že **obec, městská část nebo obvod** postupovaly **nezákonně při prodeji svého majetku**?

Pokud jste současně projevíli **zájem o odkoupení majetku**, můžete podat **žalobu k soudu**, aby rozhodl o neplatnosti převodu.

Pokud jste zájem o odkoupení neprojevíli, můžete se obrátit na státního zástupce, aby žalobu podal on.

Co mohu dělat, pokud nebudu spokojen/a s tím, jak můj podnět vyřídí Ministerstvo vnitra nebo magistrát?

Můžete napsat **ombudsmanovi** (dětskému ombudsmanovi, pokud se to týká dítěte do 18 let):

- 1 **Sdělte** ombudsmanovi, s **čím** v odpovědi ministerstva či magistrátu **nesouhlasíte**. Pokud Vám ministerstvo nebo magistrát neodpověděly, sdělte, zda a kdy jste odpověď urgovali.
 - 2 **Přiložte kopie** rozhodnutí, sdělení nebo jiných dokumentů, se kterými nesouhlasíte.
- Pokud ombudsman zjistí, že ministerstvo či magistrát postupovaly nezákonně nebo v rozporu s principy dobré správy, případně byly nečinné, sdělí to ministrovi vnitra (v případě magistrátu primátorovi města) a **navrhne opatření k nápravě**. Pokud bude ombudsman považovat za nezákonnou obecně závaznou vyhlášku nebo její jednotlivá ustanovení, může **Ústavnímu soudu navrhnout zrušení vyhlášky** nebo jejích ustanovení.

Co mohu dělat, pokud se domnívám, že mě obec diskriminovala?

Můžete napsat **ombudsmanovi**.

Ombudsman může posoudit, zda obec někoho nediskriminuje například při stanovení pravidel pro pronájem obecních bytů, vydávání souhlasů s vyhrazeným parkováním či poskytování slev.

Jak postupovat, se dozvíte v letáku [Diskriminace](#) na [ochrance.cz](#) v části [Nevím si rady se svou životní situací](#).

Může obec podat podnět ombudsmanovi?

Ano, pokud je obec sama účastníkem řízení. *Například v územním či stavebním řízení.*

Více se můžete dozvědět:

- na [webu ombudsmana](#) nebo
- na informační lince Kanceláře veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí +420 542 542 888 každý pracovní den od 8:00 do 16:00 hodin.